

KUSTBON

Tidskrift för svenskarna i Estland.

Sjätte arg. № 21/22.	Prenumerationspris: Helt år Emk. 100:—. 1/2 " " 50:—.	Utkommer två gånger i månaden.	Annonspris: 2 mark per mm. I Sverige: 5 öre per mm.	29 nov. 1923.
	I Sverige: Helt år . . . Kr. 4:—. 1/2 " . . . " 2:—.	Utgivare: Svenska Folkförbundet. Redaktör: N. Blees, Riddaregat. 3, Reval.	I Finland: 30 penni per mm. För annons, som infö res 10 eller flere ggr räknas 20% rabatt.	
	I Finland: Helt år Fmk. 15:—. 1/2 " " 7:50.			

Söndagen den 9 och måndagen den 10 december äga kretsradsvalen

rum för Viks krets. Svenskarna i Nuckö och på Wormsö uppmanas **enträget** att icke glömma sin fosterländska plikt att gå fram och rösta på svenskarnas lista nr. 6. Vallistan nr. 6 består visserligen icke endast av svenska kandidater, ty till samma lista höra utom svenska folkförbundet även det kristliga folkpartiet samt det nya nationell-frisinnade partiet, men, såväl svenskarna som de övriga, som förenat sig, äro alla självständiga så att våra kandidater höra till svenska folkförbundet och de övriga till de andra partien. Det gäller nu att skaffa så många svenska röster att vi få in en eller två män i kretsradet.

Upp till valen allihop och rösten på listan nr. 6!

Huru böra Finlands svenskar benämnas?

De sedan hedenhös i Finland bofasta svenskarna uppgå i våra dagar till bortåt 400.000, bosatta i Nyland, Åboland, Åland och Österbotten samt i ett flertal finländska städer. De äro till härstamning och språk en gren av den svenska stammen, de äro Runebergs och Topelius' folk. Den svenska allmogen i Finland, till ett antal av omkring 300.000, varken förstår eller talar finska,

kallar sig själv svensk och kallas så av finnarne. Men i Sverige har man hittills icke tagit det så noga med benämningen, man har oftast, utan att närmare reflektera över oegentligheten i uttryckssättet, kallat Finlands båda folkstammar med ett gemensamt namn finnar.

Finlands svenskar vilja kallas det de äro, **finlandssvenskar**. De hava rätt att fordra, att Sveriges folk ger dem det svenska namn de med historisk rätt bära. Vi kalla ju också svenskarna i

Amerika amerikansvenskar. Talar man om hela Finland — stat eller folk — böra orden finländare och finländsk användas (t. ex. finländska militären). Benämningarne finne och finsk böra brukas endast om de egentliga finnarna.

Jämlikt Allsvenska Tingets beslut med anledning av en till tinget inlämnad motion av Riksföreningens största lokalavdelning, Östsvensk Samling i Helsingfors, räknande 3.000 medlemmar, riktar Överstyrelsen för

Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet härmed en varm vädjan till svenskarna hemma i Sverige att giva Finlands svenskar det namn dem med rätta tillkommer. Denna vädjan riktar Överstyrelsen särskilt till Sveriges lärare, hvilka hava att vägleda det uppväxande släktet. och till den svenska pressen, vars ord i ett fall som detta har den största bärvidd.

RIKSFÖRENINGEN FÖR
SVENSKHETENS BEVARANDE I
UTLANDET.

För Överstyrelsen

Dan Broström
Ordförande

Emil Hägg
Sekreterare

Gustav-Adolfsdagen i Reval.

Även i år samlades alla Revalssvenskar kring Gustav-Adolfsminnet den 6 november. Festen började kl. 6 e. m. med gudstjänst i kyrkan, som celebrerades av pastor Erik Petzäll från Sverige. Efter gudstjänstens slut samlades alla till ett samkväm å svenska skolsalen. En talrik publik hade infunnit sig och hälsades välkommen av pastor Petzäll. Samkvämet tog sin början med unisont avsjungande av „Du gamla, du fria“, varefter pastor Petzäll höll festtalet. Han utgick från dikten „Ett sammanträffande“ av Rosenius och jämnförde i sitt tal Martin Luthers och Gustav II Adolfs livsgärning. Den officiella delen av programmet avslutades med „Modersmålets sång“. Därefter bjödos alla närvarande på té med bakelser och under muntert samspråk tillbragde de församlade kvällen. Under aftonens lopp förekommo även några nummer solosång och pianomusik. Vid 10-tiden avslutade herr H. Pöhl samkvämet med ett kortare andragande och bön.

Vormsö.

En enkel men uppbygglig och värdig Gustav-Adolfsfest firades i Vormsö kyrka d. 6 november. Efter avsjungandet av psalmen: „Förfäras ej du lilla hop etc., talade pastor Klasson med ledning av Uppb. 6:2, varvid påvisades att likasom Kristus, den störste frihetshjälten av alla, vilken i anförda bibeltext är illustrerad av mannen på den vita hästen, offrade sitt liv för mänsklighetens frigörelse ur syndens trældom, så hava också många av historiens frihetshjältar i sin kamp för politisk och religiös frihet fått offra sina liv, så ock den stora svenska konungen Gustav II Adolf.

Utän patos skildrade sedan talaren i korta drag händelsens förlopp den dimmiga novembermorgonen gå Lytzens slagfält, då den svenska konungen på sin vita häst vänd mot fronten av sin här ropade ut de ofta anförda orden: „Jesus hjälp mig i dag att strida till ditt heliga namns ära“ samt hurusom man fram på middagen i stridsvimlet fick se konungens häst ymnigt blödande ur svåra sår med tom sadel löpa utefter stridslinien. Konungen har stupat. Han gav sitt liv för den evangeliska friheten. Det är därför man firar hans minne.

När man i hela den protestantiska världen med outplånlig vördnad talar om Martin Luthers kamp för den evangeliska friheten, nämner man också med beundran och aktning Gustav II Adolf av Sverige. Och skulle ej svenskarna och icke minst estlandssvenskarna minnas den mannen, som så väsentligt bidrog till den evangeliska frihet, vi nu få åtnjuta undan den katolska kyrkans järnhårda förtryck av all evangelisk frihet, vilken så sent som förlidet år i sin fanatiska framfart lät bränna flera tusental

biblar och nya testamenten. Nog hava vi väl anledning att fira en minnesdag och samlas för att tacka Gud för vår evangeliska frihet, slöt talaren.

Sedan psalmen „Bevara Gud vårt fosterland“ sjungits, höll pastor Andersson ett kort anförande utgående från Galat. br. 5:1. „Till frihet har Kristus kallat oss, men låtom oss icke på nytt fångas under något trældomsok“.

Vi samlas icke för att fira minnet av Gustav Adolf som sin samtids måhända störste krigshjälte, utan som bedjare. Och liksom han gick till sin befrielsegärning under bön och hopp till Gud, så gäller det för den evangeliska frihetens folk i alla tider att genom bön och gudsfruktan i det praktiska livet tillämpa det frigivna bibelordets innehåll. Ty om så ock sker, är fara värt, att den yttre friheten föranleder till inre trældom under synd och last. I religionsfrihetens spår följer lätt religionslöshet och gudlös förföljelse, som dagshändelserna från Ryssland nogsamt visa.

Med exempel ur livet påvisade talaren hurusom sann evangelisk frihet med bibelordets bruk och lillämpning i livet tillför både timlig och andlig välsignelse, likasom ock gudsfrögätenhet och laster, exempelvis rusdrycksbegäret, leder till den mest fruktansvärda trældom. Och vartill gagnar då den eljes så värdefulla frihet som våra fäder förvärvat åt oss?

Mätte, sade tal., den lilla framåtsträvande fristaten Estland med en spillra av svenska stamfränder, som här bygga och bo, i gudsfruktan och sedlig kraft på ett värdigt sätt förvalta och utnyttja den evangeliska frihet, som Gud så nådeligen förlänat.

Sedan ännu en sång avsjungits avslöts mötet med bön av pastor Klasson. Kyrkan var fullsatt av intresserade deltagare och

uttalades den tanken att Gustav-Adolfsdagen skulle som en svensk minnesdag årligen firas.

Svenska dagens firande i Rickholtz.

Gustav-Adolfsdagen (den 6 nov.) firades i år på ett mycket värdigt sätt i Höbring. Kl. 6 på kvällen samlades en talrik publik i Höbring skola, som var pyntad efter omständigheterna. Folksekreterare N. Blees från Reval var närvarande och höll ett längre tal om Gustav-Adolf och hans livsgärning samt skildrade vidare sina intryck från sommarens besök i Tyskland vid Lützen och Breitenfeld, där svenskar fordom kämpat för religionsfriheten i världen. Stämningen var mycket god och församlingen kände sig gripen av hjältekonungens bragd, varför också den unisona sången „Vår Gud är oss en väldig borg“ och till slut „Hur härligt sången klingar på älskat modersmål“ sjöngs med värme och gripande andakt av de församlade.

Minister Undén besöker Revals svenska skola.

Minister Undén har under den gångna veckan vistats i Reval. Den 22 dennes bevärdigade Deras Excellenser Ministern med Fru i sällskap av Konsul Hedman och Kyrkoherde Petzäll Revals svenska skola å Riddaregatan 3 med ett besök, varvid den gamla byggnaden och möjligheterna för dess renovering och inredning till pastorsboställe undersöktes.

De höga besökarna voro mycket vänliga och talade med lärarinnor och barn. Sedan de avlägsnat sig överraskades skolan med tortor, som de sänt för att undfägna barnen med, och för de sistnämnda var det

därför dagen därpå en glad högtidsstund. Även lärarepersonalen fick del av glädjen. Skolan minnes detta besök med tacksamhet.

Vackra bokgåvor till Estlands svenska skolor.

Genom kapten L. A. Wulff, Stockholm, har en i sanning vacker bokgåva avsänts från Stockholm till Reval för de svenska skolorna i Estland och skolbiblioteken. Det är icke mindre än 7 stova lådor, vägande omkr. 300 kg., som anlänt och redan ligga på tullen. Därbland finnas 1010 ex. lärobok i kristendomsundervisning „Guds rike I a“ och „Guds rike I b“ av rektor Joh. Johansson förutom andra läse- och handböcker, såsom t. ex. 40 ex. „Från höjd till djup“ av K. V. S. för konfirmander m. m. Vidare har kapten Wulff insamlat omkr. 1000 ex. jultidningar för alla svenska hem med barn i Estland.

För dessa storartade gåvor frambäres härmed ett förbindligt tack till initiativtagaren, författaren och givaren rektor Joh. Johansson, Linköping, samt alla andra goda givare!

Andra bokkollektioner.

Birkas folkhögskola har av Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor i Göteborg som gåva erhållit 1 låda värdefulla böcker.

Ett hjätligt tack för den välkomna gåvan!

Runö folkskola har genom kapten P. A. Wulff, Stockholm, erhållit ett paket olika läroböcker.

För denna gåva frambäres härmed ett varmt tack till goda givare!

Revals svenska skola har av Folkskolans Barntidning, Stock-

holm, fått mottaga många vackra jultidningar och böcker.

Hjärtligt tack för den kärkomna gåvan!

Hjälp till Revals svenska skola.

Revals svenska skola har till skänks av Herr E. Nyman här i Reval erhållit en famn björkved. Det är en mycket vacker gärning, som borde mana även andra att följa detta exempel, ty skolan behöver nog hjälp.

För den välbehövliga gåvan frambäres härmed ett varmt tack!

Reval.

Pastor Petzäll, som omkring 5 veckor vistats här i Svenska Estland, for på söndagen den 25 dennes med von Döbeln, sedan han först samma dag predikat i svenska kyrkan, tillbaka till Sverige. Pastor P. har yttrat, att han trots sina många besvikelser han haft i Estland ändå känner sig dragen hit och troligen kommer att söka kyrkoherdebefattningen här.

Bygdebrev för Kustbon av pastor H. Andersson från Stockholm.

II.

I mitt förra brev berörde jag folkskolesaken något, och det är förvisso ett av de allra viktigaste spörsmål för närvarande, då det är fråga om svenskhetens bevarande och utveckling. Den saken måste därför på fullaste allvar behjärtas av alla svenskar härute. Skall för framtiden svenska kulturen kunna bevaras och framgångsrikt utvecklas, är det ett oeftergivligt villkor, att barnen få den bästa möjliga undervisning och uppfostran i äkta svenskmannasinne vid de svenska folkskolorna. Några storverk

på folkskolans område är icke så gott att kunna åstadkomma i dessa penningknapphetens tider, men med god vilja och med klart inseende av behovet härutinnan kan dock rätt mycket åstadkommas. Det fattas oss lärarekrafter, säger man. Ja visst gör det så, men har man tänkt på att uppmuntra och praktiskt understödja de dugliga lärarekrafter som finnas? Jag hörde någon berätta, att en far skulle hava sagt: „Vad tjänar det till att låta barnen gå i skolan. Jag har aldrig gått i någon skola, och jag har rett mig bra ändå.“ Jag hoppas livligt, att det icke var en svensk, som kunde tala så dåraktigt. Huru det gått att reda sig bra och reda sig förr under tider av förtryck under främmande härskare, det lämnar jag därhän. Nu är frihetens timma slagen och nu gäller det att praktiskt utnyttja sin frihet och komma framåt. Vad som i så många avseenden gjort allas vårt omtyckta Sverige så bemärkt och fört oss fram i teten bland Europas kulturfolk, det är bland annat våra utmärkta folkskolor, som så väsentligt bidragit till att lyfta upp även vårt allmogefolk till den kulturnivå, där vi nu befinna oss. Men vårt skolväsende har kostat oss och våra fäder oerhörd uppoffring. Utan arbete och offer intet resultat, utan sådd ingen skörd, så ock här. Man skär icke guld med täljknivar i gamla Sverige heller. Varen vissa på det, i goda stamförvanter på denna sidan havet! Med verklig uppoffring och helhjärtad viljekraft skola också de svenska folkskolorna härute i de olika byarna framgångsrikt kunna utvecklas. I någon by torde det vara nödvändigt att bygga ny skollokal, men med enig samverkan är det förvisso icke omöjligt. Att vidtaga litet praktisk uppsnygning av de befintliga skolloka-

lerna, att anskaffa några kartor och övrig nödig skolmaterial samt några bänkar m. m., där sådant behöves, detta allt är sådant som med icke allt för stor uppoffring kan åstadkommas.

Med särskild tillfredsställelse kan här antecknas, vad de fleste torde redan veta, att åtminstone några lärarekrafter hålla på att utbildas för de svenska folkskolorna härute. Det ljusnar så småningom. Låten blott icke försagdhetsens ande lamslå edra krafter, I, kära svenskar. Genom tro och bön till Gud skall målmedvetet arbete krönas med framgång också på detta för eder livsviktiga område. Visserligen får man väl icke hoppas, att alla lärare och lärarinnaor vid de olika skolorna äro avgjorda kristna och sålunda kunna undervisa barnen med kristlig övertygelse, vilket ju alla, som själva mottagit kristendomens mångfaldiga välsignelser, innerligen skulle önska. Men likvist är man fullt berättigad att av dem, som hava barnens fostran om hand, med tillförsikt begära att även de, även om de själva ännu icke hava erfarit kristendomens omskapande och lyckliggörande kraft, likväl skola akta sitt kall och sitt ansvar inför barnen så högt, att de i sin kristendomsundervisning i synnerhet dock skola inför barnen låta bibelns ord stå för vad de äro och bemöda sig om att giva barnen en på biblisk grund enkel historisk sammanfattning av kristendomens huvudsanningar. Och sker detta, hava de icke skadat utan fastmer gagnat barnen även i detta, avseende. Så må man icke heller förgäta att rätt uppskatta betydelsen av den uppfostran för det praktiska livet i allmänhet, som bibringas barnen genom de allmänna profana skolämnen, då undervisningen sker pedagogiskt och omsorgsfullt.

Jag har med avsikt velat beröra detta spörsmål litet utförligare, emedan jag anser denna sak så utomordentligt viktig. Det berör nämligen barnen, det kommande släktet, som snart skall upptaga arbetet och taga hand om ledningen av folkets öden, „när deras fäder sova under kyrkohällen“, som Stenhammar sjunger.

O ja, vad ville man icke göra för att befrämja barnens sanna väl och lycka. Låt oss emellertid icke misströsta utan fast mer i tro och hopp söka göra vad göras kan samt bedja Gud välsigna både lärare och barn i våra folkskolor.

Jag lovade också tala litet om folkhögskolan vid Birkas, denna välsignade kristliga kulturhård, men därom är så mycket skrivet, att något mer och något bättre näppeligen kan skrivas därom. Något i reklamsyfte behöver visserligen icke skrivas numera. Skolan vid Birkas är redan tillräckligt väl känd och rekommenderar sig själv under dess nuvarande insiktsfulla ledning. Då det genom en särskild Guds skickelse lyckades att för skolan förvärva den för sin uppgift väl utrustade, fint hänsynsfulle men ock energiskt målmedvetne rektorn K. Andersson, som för sin gudsfruktan och vänsälla väsen redan gjort sig känd, aktad och älskad i vida kretsar härute, och hans likaledes rikt begåvade fru rektorskan, vilken med intelligens och praktisk sakkunskap framgångsfullt löser de många uppgifter inom hemmet och skolan som falla under hennes insiktsfulla ledning, samt de övriga lärarekrafterna, vilka en var efter bästa förmåga, söka fylla sina åligganden, då kan man icke annat än högligen glädjas över att denna för alla svenskar här i förskingringen så utomordentligt betydelsefulla kulturanstalt kommit till stånd.

Kustbon utgives från och med den 1 januari 1924 en gång i veckan och kostar:

Helt år Mk. 200: —
 1/2 " " 100: —
 1/4 " " 50: —

I Sverige:

Helt år Kr. 4: —
 1/2 " " 2: —
 1/4 " " 1: —

I Finland:

Helt år Fmk. 30: —
 1/2 " " 15: —
 1/4 " " 7: 50

Tidningen anmäler härmed sin 7: de årgång, och vi uppmana alla våra vänner att i tid förnya prenumerationen för 1924.

Redaktionen.

Och jag skulle önska jag kunde ropa ut, så att det hördes i varje svenskt öra och hjärta både härute och i det gamla moderlandet Sverige: „Gören allt vad I kunnen för Birkas!“ Och om det för eder, I kära estlandssvenskar, också kostar verkligt kännbar uppoffring, så sänden dock edra ungdomar hit.

Betydelsen av att de få genomgå en kurs här och sedan få komma hem i de olika byarna och där omsätta i det praktiska livet, vad de sett, hört och inhämtat i såväl teoretiskt som praktiskt avseende, kan förvisso icke nog uppskattas.

Estlandssvensk afton på Östsvensk samling.

På en söndag för ett par veckor sedan var Östsvensk samlings lokal fylld till sista plats

huvudsakligen av estlandssvenskar från i H:fors hamn ligande skutor.

Efter några inledande ord av dr H. Lindberg höll pastor H. Andersson från Stockholm ett föredrag om sina intryck och iakttagelser under några månaders vistelse bland svenskarna i Estland.

För att kunna bilda sig ett riktigt omdöme om förhållandena bland stamfränderna söder om viken bör man, sade talaren, vistas en längre tid bland dem. Under de månader han varit där ute hade han gjort både glädjande och sorgliga erfarenheter. Glädjande är strävan mot bättre levnadsförhållanden; större bostäder byggas, moderna jordbruksredskap anskaffas o. s. v. Med särskild tillfredsställelse må omnämnas folkhögskolan vid Birkas på Nuckö, som tillkommit tack vare riksföreningens och enskildas understöd. Ett sorgligt faktum är emellertid, sade föredragaren, den tilltagande dryckenskapen. En bättring i detta avseende kan endast åstadkommas genom upplysningsarbete. Pastor Andersson framhöll hurusom för svenskar i Sverge och Finland finnes ett mycket tacksamt arbetsfält bland estlandssvenskarna. Han kunde peka på mycket, som behövde göras, men ville nu blott beröra en fråga.

Den för några år sedan startade tidningen „Kustbon“ måste, för att kunna fylla sin uppgift att sammanhålla de svenska där ute, utvidgas till omfång och innehåll. För att detta mål skall nås, behöves ekonomiskt understöd. Talaren hoppades att sådant kunde vinnas även bland svenskar i vår huvudstad. — En insamling till förmån för „Kustbon“ skedde efter föredraget. Vidare förevisade pastor Andersson ett flertal ljusbilder från de estlandssvenska öarna.

Slutligen talade direktor V. K. E. Wichmann om landsmålets betydelse. „Det är nödvändigt att kunna högsvenska, men det är bra för var och en att någon gång spegla sig i urkällan, landsmålet.“

På Östsvensk samlings lokal finnes en prenumerationslista för hugade prenumeranter på „Kustbon“ framlagd.

Det frivilliga sammanskottet vid tillfället inbringade 430 Fmk. För den välbehövliga hjälpen anhåller redaktionen av tidningen härmed att till alla de ädelsinnade givarna och initiativtagare få framföra ett hjärtligt tack!

Utlandet.

Sverige.

Krstliga samlingspartiet hade måndagen den 12 dennes ett förberedande sammanträde med de för de stundande valen uppsatta kandidaterna, för att närmare utröna deras ställning till de önskemål och reformförslag partiet önskar uppställa på sitt valprogram. En del önskemål upptogos och diskuterades, bland annat att minderåriga barn ej böra få besöka biograferna, att effektiva åtgärder måste vidtagas för att stävja dansraseriet, att en del krogar slopas och utskänkningstiden på söndagarna samt sön- och helgdagsaftnar avsevärt förkortas m. m. Och synes det som en var, vilken verkligen önskar särskilt barnens och ungdomens förädling och moraliska fostran samt hela samhällslivets sunda utveckling må gå till val på Kristliga Samlingspartiets lista, detta så mycket mer som flera i samhället allmänt betrodda och högt aktade män äro redan nämnda som kandidater.

Nationalisterna i München ha under Ludendorffs ledning gjort en misslyckad kupp.

Hitler, ledaren för de tyska fascisterna, satte i gång en nästan farsartad nationalistkupp i Bayern. Kuppen understöddes även livligt av generaltmarskalcken Ludendorff. Hitler-trupper trängde in på ett möte och häktade ministerpresidenten samt tvingade landets diktator von Kahr samt ledaren av riksvärnet general von Lossow med revolver i hand att ansluta sig till revolutionen. En mängd offentliga byggnader besattes, men endast några timmar senare sveko von Kahr och general von Lossow och sände ut bayerska riksvärnet mot kuppmakarne. Ludendorff häktades, men blev sedermera frigiven mot hedersord att icke vidare delta i någon kupp. Hitler, som framträtt med teatraliska gester à la Mussolini, lyckades emellertid fly, ehuru lätt sårad, men har senare uppsparats och häktats.

Ordningen har nu återställts, men smärre sammanstötningar och större demonstrationer höra till ordningen för dagen.

Nöden i Tyskland är förfärlig. Barnen måste stanna hemma från skolorna på grund av svält.

Nöden i Tyskland tar sig för varje dag allt ohylligare uttryck. I Berlin stormar och plundrar man butiker. Under den gångna veckan ha där över 1,000 butiker plundrats. I Dresden måste en sjättedel av alla barnen i skolorna stanna hemma på grund av svält. Hungern kännes mindre, om barnen få stanna i sängen, säger man.

Det blir tullstrid i England.

England har sedan gammalt varit frihandels hemland. Nu

vill landets nuvarande statsminister, lord Baldwin, införa tullar, något som i radikala kretsar mötts av en våldsam opposition. För att få avgörande i den viktiga frågan upplöses parlamentet och nya val skola äga rum endera i december eller i början av nästa år.

Striden mellan de olika partierna har blivit så våldsam, att de båda liberala partierna troligen komma att gå fram på gemensam front mot protektionismen. Lloyd George, som återkommit från Amerika och genast med sin vanliga energi börjat kampanjen, förklarar, att hans parti ingenting hellre önskar än en förening med Asquithliberalerna.

Den konservativa engelska regeringen har också bestämt, att England skall skaffa sig världens största luftflotta med anledning av Frankrikes våldsamma rustningar.

Frankrikes brutalitet mot Schweiz väcker allmän harm.

Frankrike har godtyckligt framflyttat tullgränsen mot kantonen Genève i Schweiz till den politiska gränsen. Blockad av varor från Savoyen tillämnas.

Tyske exkronprinsen har återvänt till Tyskland.

Regeringen Stresemann har givit tyske exkronprinsen Wilhelm tillstånd att återvända till Tyskland mot hedersord från prinsen att icke delta i någon politisk rörelse. Ambassadörkonferensen protesterade hos Hollands regering mot att exkronprinsen fick lämna landet, men innan protesten nådde fram, hade kronprinsen redan passerat gränsen. Han skall nu slå sig ner på sitt gods Oels i Schlesien som jordbrukare.

Givetvis innebär det en viss fara för republiken, att kronprinsen finns på så nära håll, ty i händelse av en stark nationalistisk rörelse skulle hans anslutning till denna helt säkert vara av största betydelse.

Flygfärden mot nordpolen.

Tre aeroplan starta från Spetsbergen.

Från Washington telegraferas: Marindepartementet meddelar, att den amerikanske marinflygaren löjtnant Davison kommer att föra ett av de tre aeroplan, som ingå i den flottilj, Amundsen kommer att förfoga över vid sitt försök att med aeroplan flvga över nordpolstrakterna nästa sommar.

Expeditionen kommer att i maj månad på fartyg överföras till Spetsbergen, där en lämplig bas skall upprättas. Då isförhållandena medgiva det, komma flygarna att med fartyg överföras till en punkt omkring 450 miles från polen, och från denna punkt skall slutliga starten ske. Flygmaskinen kommer att byggas så, att den kan gå ned på is, snö eller vatten, och skall medföra apparater för trådlös telegrafi, så att den kan sätta sig i förbindelse med de på fartyget, vilket i sin tur skall föra så starka radioapparater, att det kan vidarebefordra forskarnas rapporter ut i världen.

Understöd vår kulturförening „Svenska Odlingens Vänner!“

Vår kulturförening „S. O. V.“ har liksom alla våra övriga förtag mycket ont om pengar. Och det gör att arbetet för kultur och bildning icke kan bedrivas på samma sätt som t. ex. hos tyskarna här i landet, som icke sakna medel och — arbetskraf-

ter. Tyskarna ha varje år vissa insamlingsdagar, då därtill utsedda unga personer med en lista gå från hus till hus och samla pengar för föreningarna. Var och en betalar efter förmåga: fattigare ge 10 — 25 mk., andra kunna offra ända till flera tusen. S. O. V. har i år tills dato icke haft några nämnvärda inkomster. Varför vi här vädja till våra vänner att icke uraktlåta att er lägga sina medlemsavgifter och även månadsavgifterna för pianot från förra året, de som icke gjort det än.

Och mycket tacksamma vore vi även för alla frivilliga avgifter och gåvor för den kämpande föreningen. Alla skärvar, stora och små, mottagas med tacksamhet å Riddaregatan 3 måndagar och torsdagar kl. 6—8 eller hos Svenske Folksekretären, Dompromenaden 3, alla dagar kl. 11—2.

S. O. V:s kassör.

Levnadsglädje.

Hur kunna människor klaga när sol och vacker sommar finns och livet är en saga, där lyckan med kärlek vinnns?

Man hör så mången klandra det liv, som vi till lån ha fått. De se blott ont hos andra, de skåda allt dystert grått.

Men varför alltid tycka, att livet är tomt och kallt? Vi splittra vår egen lycka och lägga i gruset allt.

Så låtom oss älska livet, om än det blott sol ei är; ej allom, det är ju givet, den stora lyckan det bär.

Vi nöjda böra vara, ej allting ta tungt och hårt Blott livsmod det finnes bara, oss intet i livet blir svårt.

Ebba Richert.

Blandat

En gåshistoria.

Nyligen utspelades i en spårvagn i Kovno en händelse, som började ytterst dramatiskt, men som till sist slutade helt komiskt. Under det vagnen rullade framåt, sprang en elegant klädd ung dam plötsligt upp och gav en bredvid henne sittande äldre herre, två örflar. Den gamle herrn som likaledes rusade upp, stammade några förvirrade ord, men den unga damen grät och skrek och tycktes icke vilja lugna sig. Till slut uppmanade konduktören henne att förklara orsaken till, att hon behandlat den äldre herrn på ett så förolämpande sätt. Den senare påstod emellertid med all energi, att det icke fanns den minsta anledning för den unga damen att uppföra sig som hon gjort. Till slut förklarade damen helt skamset, att herrn hade nupit henne i benet. Nu blev den gamle herrn ursinnig. Han protesterade häftigt mot detta påstående och betecknade det som en gemen lögn. Och det hela slutade med, att han uppmanade den unga damen att följa med till polisstationen för att stå till svars för sin förolämpande beskyllning och för att få saken utredd. Mitt under denna diskussion rusade emellertid en annan dam i spårvagnen skrikande upp och ropade uppbragt, att någon hade nupit även henne i benet. Detta blev signalen till allmänt tumult. Till slut tillkallades en poliskonstapel, som företog en grundlig undersökning i spårvagnen. Och nu fick man äntligen lösningen på gåtan: Poliskonstapeln upptäckte nämligen under en av vagnens bänkar en — gås, som en kvinna från landet hade placerat där i en korg. Och denna gås var missdådaren, som nupit de båda damerna i benet.

Dygdens belöning.

I en affär med droger och apoteksvaror i Newyork fanns bland de anställda en gammal man som tycktes leva i misär och mot vilken de andra biträdena därför spelade översittare. Han var alltid självskriven till de mest underordnade och obehagligaste sysslorna, fick tjäna som skottavla för de andras kvickheter och trakterades ofta med en ordentlig knuff när han ej var nog rapp i vändningarna.

Ett undantag från detta hundsvotterande gjorde kassören i affären, ett skrivbiträde och ett par av springpojkar, som tyckte synd om den gamle och alltid uppförde sig hövligt mot honom.

Så dog han helt nyligen, 74 år gammal.

Då man för att styra om begravnigen kom in i det kyffe där han bott och nu låg död, fann man ett med darrande hand uppsatt testamente, vilket visade att hans misär endast varit skenbar och att han i själva verket var en förmögen man. Han efterlämnade ej mindre än 120,000 dollar, vilka han testamenterade åt kassören, skrivbiträdet och springpojkar, som visat honom vänlighet under livet. Då de visat honom medkänsla under livet, stod det i testamentet, så ville han gärna att de också skulle bevara honom i vänligt minne efter hans död.

Medborgarel

Den 9 och 10 december får ingen i Nuckö och på Wormsö försumma att gå fram till valurnorna och rösta på listan med de svenska kandidaterna. Alla måste mannggrant fram och visa att de äro svenskar. Kom ihåg det!

Hur härligt sången klingar på älskat modersmål!

Så sjunga vi i „modersmålets sång“, men huru många förgäta icke det och ge företräde åt ett främmande! Mången tycker, att det är precis detsamma på vilket språk vi uttrycka våra tankar, men det är icke så. En predikan på det språk, som vi hört från barndomen har en helt annan klang än t. ex. ett tal på ett främmande språk. Detta gäller dock mest sången, den klingar nog härligast på det kära modersmålet.

Estlandssvenskar, glömmen icke, att vid alla tillfällen, då i

det kunnen använda Edert svenska modersmål!

Lärobok i Estlands geografi

av J. Matkur, översatt av N. Linderstram jämte några ändringar och tillägg om den svenska bosättningen av J. Blees har nu utkommit och erhålles hos Svenske Folksekreteraren samt på Riddaregatan 3 och kostar:

inbunden	Mk. 150.—
oinbunden	„ 100.—
oinb. utan tillägg	„ 75.—
oinb. endast tillägget „	„ 50.—

Var och en bör skaffa sig den intressanta boken!

Fiskarliv.

Vi fiskat i dagar och nätter, men ofta vi ingenting fått; att hoppas och svikas och hoppas är en fiskares strävsamma lott.

Men dock vi förlora ej modet, för ingen vi klaga vår nöd; om fångsten väl stundom är mager, så ger den oss ändå vårt bröd.

Med hårda och valkiga händer — i syd, väst, i öst och i nord — med tanke på hustru och barna dra vi nätet med fisken ombord.

Erik P-n.

Våra ärade läsare och vänner uppmanas härmed att i tid

PRENUMERERA

på Kustbon för 1924.

Tidningen utkommer nästa år regelbundet en gång i veckan.

De ärade medlemmarna i Svenska Odlingens Vänner, som ännu icke erlagt sina

medlemsavgifter för 1923,

torde godhetsfullt avbetala avgifterna snarast (möjligt). I Reval mottagas pengarna på Riddaregatan 3 alla måndagar och torsdagar kl. 6—8, på Nuckö av herr Joh. Nyman, i Rickholtz av herrar Matts Westerman och Georg Stahl på Wormsö av herr Joel Nyman och andra, på Rågö, i Wichterpal och på Nargö, av lärarna.

Predikan

i Svenska St. Mikaelsskyrkan söndagen den 2 december kl. 1/2 11 f. m.

Onsdagen den 5 dec. kl. 6 e. m.

anordnas i svenska skolans lokal Riddaregat. 3

teafton.

Alla välkomna!